

Ευρωπαϊκές οικολογικές πιέσεις για τον Σχινιά

ΠΙΕΣΕΙΣ ΓΙΑ το θέμα του Σχινιά ασκεί στην ελληνική κυβέρνηση η Ευρωπαϊκή Επιτροπή μετά τα διαβήματα οικολογικών οργανώσεων για το θέμα. Κι ενώ οι ίδιες υπηρεσίες της Ε.Ε. σημειώνουν ότι ακόμα και σε περίπτωση που επιτρέψει λειτουργία στο Διεθνές Αεροδρόμιο των Εξαετών Κοινοτήτων η νομοθέτηση των οικολογικών δεν είναι ιδιαίτερα σκληρή, έχουν ήδη μελετήσει «σενάρια» τα οποία θα τίθουν ερώτημα της ελληνικής πολιτικής τις επόμενες ημέρες.

Μεταξύ των προτάσεων που έχουν εφοδιάσει οι υπηρεσίες της Γενικής Διεύθυνσης Περιβάλλοντος της Ε.Ε. στην αρμόδια Επιτροπή Περιβάλλοντος περιλαμβάνονται «ακροί» αλλά και «ηπιότεροι» εκδοχές για το παρόν και το μέλλον του Σχινιά. Στην πρώτη κατηγορία εντάσσονται πρωτοβουλίες όπως η αναζήτηση εναλλακτικών λύσεων για τη χωροθέτηση του Ολυμπιακού Κωπηλατοδρομίου, η εφαρμογή του παλιού προγράμματος αναβάθμισης της περιοχής όπως αυτό είχε προταθεί στο Β' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης, αλλά και η ένταξη της σε

Οι απόψεις των Οικολογικών Οργανώσεων θα τεθούν υποψιν της ελληνικής κυβέρνησης, όμως οι εργασίες για την κατασκευή του κωπηλατοδρομίου έχουν ήδη αρχίσει

καθεστώς προστασίας (οδηγία για τα πουλιά).

Στη δεύτερη κατηγορία της «ηπιότερης στάσης» περιλαμβάνονται ιδέες όπως η ένταξη του Σχινιά στο δίκτυο Natura

2000 και αποδοχή του Ολυμπιακού Κωπηλατοδρομίου με παράλληλη αναβάθμιση του δικτύου. Όλα τα σενάρια θέτουν ως προϋπόθεση την άμεση διακοπή των εργασιών στον

Σχινιά - όπου ήδη ξηλώνεται ο διάδρομος προσγειώσης-απογείωσης και προχωράει η διαμόρφωση του χώρου - και τη δημιουργία «εξειδικευμένης επιτροπής», η οποία θα μελετήσει όλα τα επιστημονικά στοιχεία για τον εδαφοβιότοπο.

Κατά την αιχμανή σπινθηρή της προόδου των «Αθηνά 2004» ο Γενικός Αρχιλογοθέτης της Επιτροπής Περιβάλλοντος κ. Μαργκό Βασιλοπού αναμένεται να δοθούν από ελληνικής πλευράς και περαιτέρω εξηγήσεις για τον Σχινιά. Σύμφωνα με κυβερνητικές πηγές, δεδομένης της ασφυκτικής πίεσης των χρονοδιαγραμμάτων θεωρείται απίθανο να διακοπούν οι εργασίες στην περιοχή προκειμένου να εξεταστούν εκ νέου εναλλακτικές λύσεις. Και το ζήτημα του κατεπείγοντος φαίνεται να αντιλαμβάνονται και οι αρμόδιες υπηρεσίες της Ε.Ε. που επίσης δεν θα ήθελαν να θεωρησουν αυτόν ότι «άγονται και φέρονται» από τις οικολογικές οργανώσεις και είναι γενικά αντιθετες σε αναπτυξιακά προγράμματα.

ΑΛΛΑΓΕΣ ΕΚΑΤΟΣΤΩΝ

Η ΕΛΛ

Η Κρήτη... «τραμπολιζέται», αλλά το ίδιο φαίνεται να συμβαίνει και σε ολόκληρο τον ελλαδικό χώρο: το ανατολικό κομμάτι του νησιού βουλιάζει με ρυθμό μερικών εκατοστών τον χρόνο ενώ στα δυτικά η επιφάνεια της γης υψώνεται με τον ίδιο ρυθμό. Άλλες έρευνες, Γερμανών και Αμερικανών γεωλόγων, οι οποίες αναφέρουν πως ολόκληρη η Ελλάδα... βουλιάζει, κρίνονται ως «κινδυνολογικές και αναξιόπιστες».

ΡΕΠΟΡΤΑΖ:

Λομπρινή Σταμάτη

Η είδηση που δημοσιεύτηκε πριν από μερικούς μήνες, σε επιστημονική εργασία Γερμανών και Αμερικανών γεωλόγων από το Πανεπιστήμιο της Μινεσότας, ήταν «τρομακτική»: «Η Ελλάδα», έγραφαν, «βουλιάζει στη θάλασσα, καθώς τα πετρώματά της, ύστερα από τόσα εκατομμύρια χρόνια έ-

χουν υλοποιήσει διαδικασία η οποία είναι τόσο μαζικά και ελαφριά που η δύναμη της βαρύτητας τα σπρώχνει προς τον πύθωνα της θάλασσας». Οι γεωδικοί που έγραψαν την ερευνητική σπουδή στην τη χροιά μας με το οροπέδιο του Θιβέτ και την Κοιλιά των Νεκρών. Όμως, σύμφωνα με τους Έλληνες γεωλόγους ιατό Πανεπιστήμιο Αθηνών και τους ευ-

πευθύνους για τη δορυφορική τηλεπισκόπηση της χώρας μας από το Πολυτεχνείο, το συμπέρασμα αυτό είναι «δεδιασμένο και υπερβολοστενυμένο».

«Η Ελλάδα σε άλλα σημεία βουλιάζει και σε άλλα σημεία υψώνεται», εξηγεί ο κ. Ειρήμιος Λέκκας, καθηγητής στον τομέα Τεχνοτικής του Πανεπιστημίου Αθηνών. Όπως ακριβώς ολόκληρη η επιφάνεια

Συνάντηση μνήμης στα Χανιά

ΧΑΝΙΑ

«Οι λαοί δεν έχουν τίποτα να χωρίσουν». Το μήνυμα αυτό έστειλαν οι Τουρκοκρητικοί που πραγματοποιούν επίσκεψη στην Κρήτη με τους Μικρασιάτες που ζουν εδώ. Και αυτό το απέδειξαν όταν σε ταβέρνα, στο παλιό λιμάνι των Χανίων, οι μεν συνάντησαν τους δε. Και θυμήθηκαν τα περασμένα. Τότε που οι ίδιοι οι Τουρκοκρητικοί ή οι γονείς τους, την εποχή του ξεριζωμού, αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν την Κρήτη για να ζήσουν στην Τουρκία, ενώ οι Μικρασιάτες υποχρεώθηκαν να ακολουθήσουν την αντίθετη διαδρομή και από εκεί να έρθουν εδώ.

Στο παλιό λιμάνι εφάγαν, ήπιαν, τραγουδούσαν και χορεύαν μαζί. Και δεν ήταν μόνοι.

Δημοτικοί σύμβουλοι του Δήμου Χανίων βρέθηκαν στον ίδιο χώρο και μάλιστα ο αντιδήμαρχος Δ. Λειψιάκης ανέπτυξε τις καλλιτεχνικές του επιδόσεις, αφού όχι μόνο

χορέψε αλλά και τραγούδησε στο μικρόφωνο παλιά λαϊκά και ρεμπέτικα τραγούδια. Και πιο αργά τη σκυτάλη πήρε μία τραγουδίστρια από το Ρέθυμνο, η Αγγελική η οποία επίσης «μάγεψε» όλους με τη φωνή της.

Οι Τουρκοκρητικοί με τους Μικρασιάτες αντήλλαξαν δώρα και έδωσαν την υπόσχεση ότι θα ξαναναμώσουν.

Ο αντιπρόεδρος της Αδελφότητας Μικρασιατών Νομού Χανίων Ηρακλής Αναγνωστόπουλος δεν έκρυψε τη συγκίνησή του για αυτήν τη συνάντηση.

«Πραγματικά ήταν μια πολύ συγκινητική στιγμή γιατί θυμηθήκαμε τα δικά μας. Γιατί και αυτοί οι άνθρωποι έφυγαν από εδώ καταδιωγμένοι όπως και εμείς από εκεί. Εμείς δεν έχουμε να χωρίσουμε τίποτα. Οι μεγάλοι θέλουν σκόπιμα να μας δημιουργούν αυτές τις καταστάσεις. Υπάρχει μια αγάπη μεταξύ μας. Αγαπάμε αυτούς τους ανθρώπους γιατί και εμείς

ξεριζωθήκαμε. Ζούσαμε σε παράγκες όπως και εκείνοι, αλλά κατορθώσαμε και επιζήσαμε και είναι οι Μικρασιάτες στην κοινωνία καταξιωμένοι. Και θέλουμε οι λαοί μας να προοδεύσουν».

Ο πρόεδρος της Αδελφότητας Μικρασιατών Ευάγγελος Κακάρουλος είπε: «Ήρθαμε εδώ διωγμένοι, κατεστραμμένοι. Εμείς είμαστε τώρα Κρητικοί. Αγαπούμε την Κρήτη. Με τη διαφορά ότι έχουμε ένα παράπονο, όχι βέβαια από τον λαό από τους διοικούντες. Ζήτησα επανειλημμένως να μας δώσουν ένα χώρο, να μπορούμε να στεγαστούμε και να φέρουμε τα ήθη και έθιμα των πατεράδων μας, να κάνουμε βιβλιοθήκη. Όσο κοπο κι αν έκανα δεκαεπτά χρόνια, που είμαι ο ιδρυτής του Σωματίου, δυστυχώς δεν τα κατάφερα. Ευρέθησαν και ορισμένοι οι οποίοι μ' αγαπούσανε. Και ένας μάλιστα υψηλά ιστάμενος μου έδωσε ορισμένο ποσό, να δούμε τι θα κάνουμε».

Εκπλήξεις στις κρίσεις της ΕΛ.ΑΣ.

ΡΙΖΙΚΗ ΑΝΑΝΕΩΣΗ στα ανώτατα κλιμακία της Ελληνικής Αστυνομίας επιφύκει οι τακτικές κρίσεις των ανωτάτων και ανώτερων αξιωματικών. Επικερφόντας «δαθιά τομή» στην κορυφή, εν όψει των Ολυμπιακών του 2004, το Ανώτατο Συμβούλιο Κρίσεων της ΕΛ.ΑΣ. προχώρησε στην αποστράτευση 2 αντισπριταγών, 6 υποσπριταγών, 21 ταξιαρχών, 73 αστυνομικών διευθυντών

Από τις κρίσεις δεν εξαιρούνται και εκπλήξεις πρώτου βαθμού, όπως η αποστράτευση του διευθυντή της Αμ-

σης Δράσης, ταξιαρχον κ. Σπύρου Γουνατοπούλου, του αξιωματικού που μέχρι πριν από λίγες ημέρες ως εκπρόσωπος Τύπου της ΕΛ.ΑΣ. συμμετείχε σε τηλεοπτικά πάνελ με θέμα την αυξημένη εγκληματικότητα, καθώς και του ταξιαρχου Δημήτρη Οργανόπουλου, βοηθού μέχρι πρότινος του γενικού αστυνομικού διευθυντή Αττικής.

Ενδεικτικό των αλλαγών που συντελέστηκαν είναι το γεγονός ότι οι ταξιαρχοί, επικεφαλής των Διευθησίων Εγκληματολογικών Ερευνών και Ασφάλειας Ολυμπιακών Αγώνων που τοποθετήθηκαν μέχρι στις θέσεις τους, φέτος αποστρατεύονται. Στην περίπτωση, μάλιστα, της Διευθυνσης Ασφάλειας Ολυμπιακών Αγώνων οι αλλαγές ήταν σαρωτικές. Εντόπιση προκαλεί και η αποστράτευση του αστυνομικού διευθυντή Αθανάσιου Λαψάνα, το υπ' αριθμόν τρία στέλεχος της Ασφάλειας Αττικής, καθώς προ ημερών είχε αρνηθεί επικεφαλής των νεοσυστατών ομιδίων κριτικής του οργανισμού εγκληματολογικού.

Από την άλλη πλευρά ξεχωρίζουν οι επιλογές πολλών αξιωματικών της περιφέρειας σε θέσεις κλειδιά, όπως στη θέση του γενικού αστυνομικού διευθυντή Αττικής (Γ.Α.Σ.) του μέχρι πρότινος γενικού αστυνομικού διευθυντή Θεσσαλονίκης, υλοστράτηγου κ. Ιωάννη Παντετόπουλου, και στη θέση του διευθυντή Τροχαίας Αττικής του Κωνσταντίνου Τζέκη, μέχρι πρότινος αστυνομικού διευθυντή Φλωρίδας, καθώς και οι εκτεταμένες μεταθέσεις ανώτερων αξιωματικών στην περιφέρεια, όπως του διευθυντή της Διεύθυνσης Αστυνομίας Αθηνών ταξιαρχον κ. Αθανάσιου Παλαβουσιόπουλου.

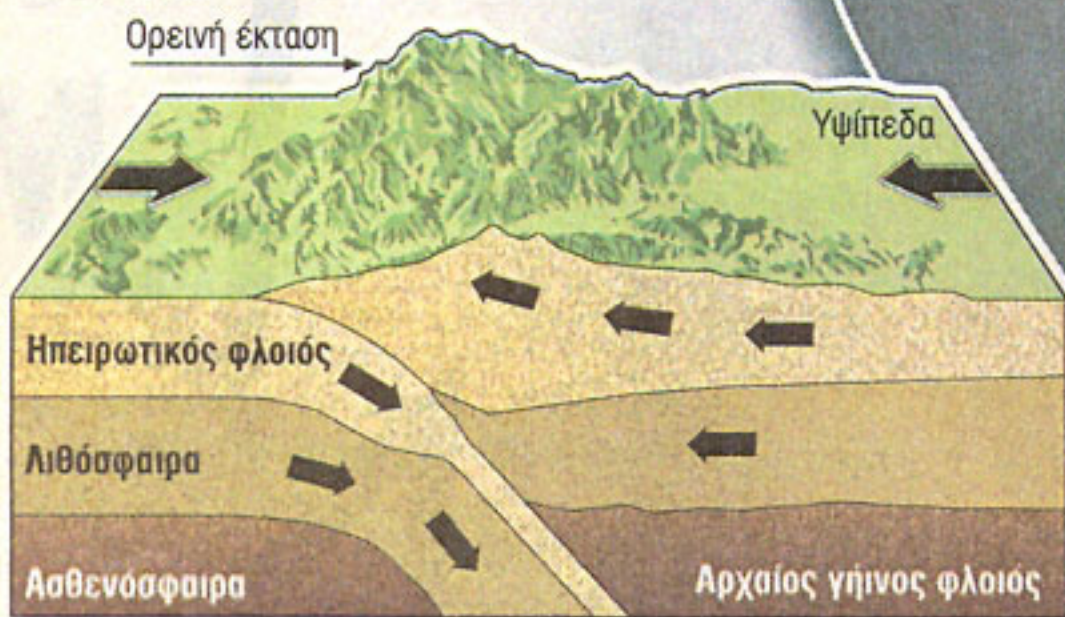
Από την άλλη πλευρά ξεχωρίζουν οι επιλογές πολλών αξιωματικών της περιφέρειας σε θέσεις κλειδιά, όπως στη θέση του γενικού αστυνομικού διευθυντή Αττικής (Γ.Α.Σ.) του μέχρι πρότινος γενικού αστυνομικού διευθυντή Θεσσαλονίκης, υλοστράτηγου κ. Ιωάννη Παντετόπουλου, και στη θέση του διευθυντή Τροχαίας Αττικής του Κωνσταντίνου Τζέκη, μέχρι πρότινος αστυνομικού διευθυντή Φλωρίδας, καθώς και οι εκτεταμένες μεταθέσεις ανώτερων αξιωματικών στην περιφέρεια, όπως του διευθυντή της Διεύθυνσης Αστυνομίας Αθηνών ταξιαρχον κ. Αθανάσιου Παλαβουσιόπουλου.

ΣΗΜΕΙΩΝΟΝΤΑΙ ΚΑΘΕ ΧΡΟΝΟ ΕΞΑΙΤΙΑΣ ΤΗΣ ΚΙΝΗΣΗΣ ΤΩΝ ΤΕΚΤΟΝΙΚΩΝ ΠΛΑΚΩΝ ΚΑΙ ΟΧΙ ΜΟΝΟ

άδα βουλιάζει και ψηλώνει

Όταν τα εδάφη μετακινούνται

Οι κινήσεις τεκτονικών πλακών και οι δυνάμεις που συγκρούονται κάτω από την επιφάνεια του εδάφους αλλάζουν διαρκώς τη μορφολογία ολόκληρων περιοχών, άλλοτε δημιουργώντας βουνά και άλλοτε κοιλάτες

Σε άλλες περιοχές τα ελληνικά εδάφη βουλιάζουν και σε άλλες υπερυψώνονται, με ρυθμούς που φτάνουν ακόμη και τα 30 εκατοστά τον χρόνο. Αιτία, οι κινήσεις των τεκτονικών πλακών, η σύσταση των εδαφών, αλλά και εξωγενείς παράγοντες, όπως ο αέρας και η βροχή

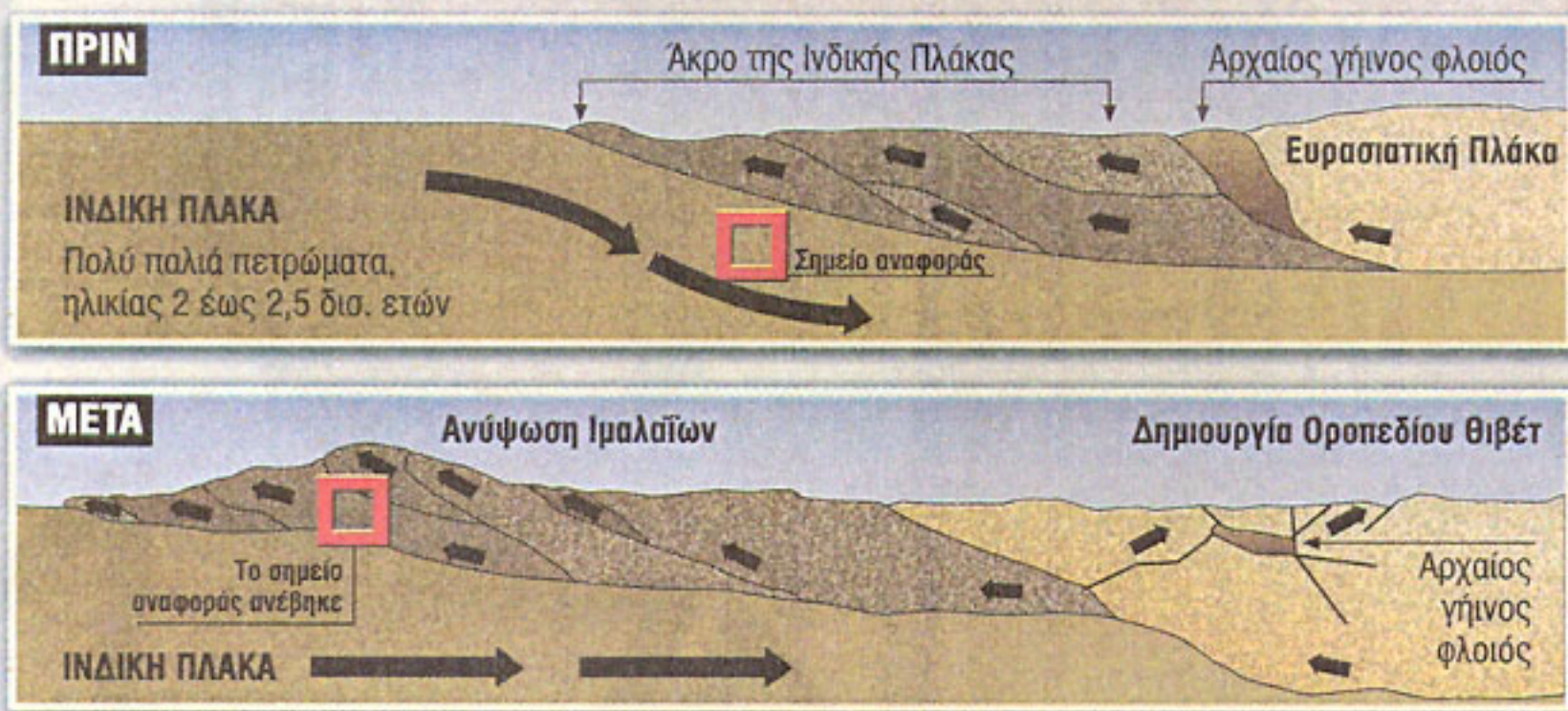
Παράγοντες που δημιουργούν το φαινόμενο

ΣΤΗΝ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟ, τα εδάφη μετακινούνται τόσο κατακόρυφα (προς τα πάνω και προς τα κάτω) όσο και οριζόντια. Στη Νίσυρο, τα δεδομένα που έχουν συγκεντρώσει μέχρι στιγμής οι ειδικοί δείχνουν ανύψωση του εδάφους. Στη Ρόδο, υπάρχουν ιστορικές αποδείξεις (αρχαιολογικά ευρήματα) έως στα ανατολικά του νησιού, το έδαφος έχει δυθιστεί, ενώ στα δυτικά έχει κερδίσει σε... ύψος. Υπάρχουν επίσης περιοχές (όπως για παράδειγμα η βόρεια και η νότια Πελοπόννησος, το Αιγαίο και η Κρήτη) που μοιάζουν με... τραμπάλα («μαγνητικό δίπολο» το ονομάζουν οι επιστήμονες) και από τη μια πλευρά δυθίζονται, ενώ από την άλλη σηκώνονται.

Μπροστά σ' αυτές τις δυναμικές κινήσεις της Γης, που αλλάζουν τη μορφολογία στα εδάφη ολόκληρων περιοχών, κατά 5, 10 ή 20 εκατοστά τον χρόνο, τα περισσότερα διάβρωση ή μετακίνησης εδαφών εξαιτίας της βροχής, των χιονοπτώσεων και του αέρα, μπορεί να μοιάζουν «αστεία», αλλά δεν είναι. «Όλα αυτά είναι φυσικές εξωγενείς δυνάμεις που τείνουν να κάνουν επίπεδη τη Γη», εξηγεί ο κ. Ευθύμιος Λέκκας, από το Τμήμα Γεωλογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών. «Στην όλη διαδικασία όμως, που αλλάζει το ανάγλυφο μιας περιοχής, υπάρχουν και ενδογενείς δυνάμεις, που σπρώχνουν από κάτω τη γήινη επιφάνεια. Οι δύο αυτοί παράγοντες (εξωγενείς και ενδογενείς) αντιμάχονται ο ένας τον άλλον και το ποιος επικρατεί είναι κάτι που δεν μπορεί να διακρίνει κανείς εύκολα».

Το παράδειγμα της Ινδίας

Τα Ιμαλάια δημιουργήθηκαν εξαιτίας της κίνησης της Ινδίας προς την Κίνα και αντιστρόφως. Οι οροσειρές και τα υψίπεδα δημιουργήθηκαν γύρω από το σημείο σύγκλισης της Ευρασιατικής με την Ινδική Πλάκα και το ανάγλυφο της περιοχής μεταμορφώνεται διαρκώς

TA NEA / I. Κούρης

νεια της Γης, έτσι και η επιφάνεια της Ελλάδας μετακινείται και αλλάζει συνεχώς, εξαιτίας της κίνησης των τεκτονικών πλακών και όχι μόνο...». Οι αιτίες των αλλαγών, σύμφωνα με τον κ. Λέκκα, είναι πολλές: «Δεν είναι πάντα οι ίδιες κινήσεις που μεταβάλλουν μια περιοχή, που την κάνουν να «δυθίζεται» ή να «ανυψώνεται». Υπάρχουν οι λεγόμενες «ευστατικές» κινήσεις, οι οποίες σχετίζονται με τις κινήσεις του στερεού φλοιού της Γης και οφείλονται στο γεγονός ότι αυτός είναι δυθισμένος μέσα στο μάγμα. Υπάρχουν, επίσης, κινήσεις που σχετίζονται με τη σύγκλιση των τεκτονικών πλακών, όταν δηλαδή η μια πλάκα πιέζει την άλλη».

Αυτό συμβαίνει, για παράδειγμα, στο Αιγαίο, εκεί κοντά στην Κρήτη, όπου η Ευρασιατική Πλάκα συναντά την Αφρικανική. Ακόμη και σε αυτή την περίπτωση, όμως, το αποτέλεσμα δεν είναι πάντα το ίδιο. «Συνήθως όταν τα πετρώματα πιέζονται, «εγκλωβισμένα» ανάμεσα σε δύο πλάκες, η περιοχή ανυψώνεται, σχηματίζονται δουνά», εξηγεί ο κ. Λέκκας. «Γύρω από τις ίδιες περιοχές, όμως, εκεί, στα όρια των πλακών όπου συσσωρεύεται η πίεση μπορεί να έχουμε δύθιση του εδάφους, η οποία μπορεί να φτάνει από τα πέντε έως τα είκοσι εκατοστά τον χρόνο». Ακόμη και στην Κρήτη, όπου η εικόνα που έχουν σήμερα οι επιστήμονες είναι πως το δυτικό κομμάτι της δυθίζεται

και το ανατολικό υψώνεται, αν μελετήσει κανείς τις περιοχές, σε μικρότερη κλίμακα, ενδέχεται να εντοπίσει «δυθίσματα» σε ανατολικές περιοχές και «ανυψώσεις» στα ανατολικά. Μέχρι πριν από μερικά χρόνια, οι συγκεκριμένες έρευνες γίνονταν με εξειδικευμένα τοπογραφικά όργανα, τα οποία απαιτούσαν πολύ χρόνο και χρονο από τους ειδικούς για να εντοπιστούν οι όποιες μεταβολές και κινήσεις εδαφών. Σήμερα, χάρη στην τεχνολογία των GPS (Global Positioning System) και των δορυφόρων που βρίσκονται γύρω από τη Γη, οι επιστήμονες μπορούν και παρακολουθούν με ακρίβεια χιλιοστών τις κινήσεις των τεκτονικών πλακών και το πώς αυτές εκδηλώνονται στην

επιφάνεια της Γης. Υπεύθυνος για το δίκτυο των προηγμένων αυτών οργάνων που παρακολουθούν τα ελληνικά εδάφη είναι ο Γιώργος Βέης, από το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, ο οποίος εξηγεί πως «η μορφολογία του εδάφους αλλάζει συνεχώς εξαιτίας μιας σειράς παραγόντων: μπορεί να είναι η κίνηση των πλακών, μπορεί να είναι ένας σεισμός, η διάβρωση των εδαφών κ.λπ. Χάρη στους δορυφόρους και στα συστήματα GPS μπορούμε να έχουμε συνεχείς μετρήσεις από την Πελοπόννησο, τη Ρόδο, το Αιγαίο και την Κρήτη, οι οποίες, αν είναι συχνές, συστηματικές και συνδυαστούν, μπορούν να μας πληροφορήσουν και για τις κινήσεις ολόκληρων ηπείρων, με αξιοσημείωτη ακρίβεια».

Τις καταγράφουν

Προσπαθούν, ωστόσο, οι ειδικοί να καταλάβουν και να καταγράψουν και την παραμικρή μετακίνηση και μετατόπιση εδαφών, με στόχο να αξιοποιήσουν τις παρατηρήσεις τους τόσο για να μπορέσουν να προβλέψουν τις συμπεριφορές ηφαιστειών όσο και για να είναι υποψιασμένοι για την πιθανότητα ενός σεισμού. «Η Ινδία, για παράδειγμα», σημειώνει ο κ. Λέκκας, «προωθείται προς τον βορρά με 12 εκατοστά κάθε χρόνο. Και η Κίνα κινείται με αντίθετη διεύθυνση, προς τον νότο. Στο σημείο σύγκλισης βρίσκονται τα Ιμαλάια (πολύ ψηλά δουνά) κι εμείς γνωρίζουμε πως υπάρχει ένα όριο στην παραμόρφωση των εδαφών που προκαλεί η αντίθετη κίνηση των δύο περιοχών. Όταν ξεπεραστεί το όριο αυτό, θα πρέπει να περιμένουμε η παραμόρφωση να εκδηλωθεί με έναν σεισμό...».